

MAGYARSAĞ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:
 Helyben: Egy óra kor. 1.—
 Negyedévre — — — 3.—
 Félévre — — — 6.—
 Egész évre — — — 12.—
 Vidékre: Egy óra kor. 1.20
 Negyedévre — — — 3.60
 Félévre — — — 7.—
 Egész évre — — — 14.—
 Éves szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
 Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
 Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
 Hirdetések petit számítással, díjazás szerint.
 Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

A japán-orosz bonyodalom.

Árvizek mindenfelé.

Nemzetközi tüzoltó-kongresszus Budapesten.

Nemzetközi tüzoltó-kongresszus Budapesten.

Budapest, jan. 17.

A nemzetközi tüzoltó-szövetség kongresszusa az idén augusztus hónap 17-21. napjain lesz Budapesten. Az illetékes körök minden lehetőt el akarnak követni a kongresszus sikere érdekében. A rendezést a nemzetközi tüzoltószövetség vállalta magára. A kongresszus rendezőségének az alakuló gyűlése vasárnap délelőtt volt az új városháza közgyűlési termében. Az elnöki széket gróf Szécheny Viktor foglalta el. Megalakították a szükséges bizottságokat, a kongresszus védőjéül pedig József főherceget választották.

Az újságírók vasárnapi munkaszünete.

Budapest, január 17.

A Budapesti Újságírók Egyesülete ma délelőtt Vészi József elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek egyetlen tárgya az az indítvány volt, amelyet több egyesületi tag adott be a vasárnapi munkaszünet szigorú betartása iránt. Szatmári Mór főtitkár bemutatta az elnökséghez érkezett és megfelelő számú aláírásokkal indítványt, amely szerint a Budapesti Újságírók Egyesülete az újságírók kötelező, teljes vasárnapi munkaszünetét szükségesnek és azonnal megvalósítandónak tartja és ennek érdekében memorandumban fordul a kormányhoz, hogy tőle az újságírók 30 órás vasárnapi munkaszünetének törvényes biztosítását kieszakozólje.

TÁVIRATOK.

Japán-orosz bonyodalom.

Budapest, január 17.

A keletázsiai kommunikék ma megint zavarosak. Egyrésztől azt hirdetik, hogy a cár újvi beszéde nagyon jó hatást tett a mikádóra, aki a maga részéről is kijelentette, hogy mindent el fog követni a béke fentartása érdekében. Másrésztől pedig azt jelentik, hogy a háboru még mindig «elkerülhetetlenek» látszik s hogy Japán mindössze a két héten belül beérkező orosz választ fogja bevárni s amennyiben az nem felel meg a japán várakozásnak, nyomban elküldi az ultimátumot Oroszországnak.

Mai távirataink a következők:

London, január 17.

Washingtonból jelentik: A miniszterelnökség Japánból azt a hírt vette, hogy ott rendkívül nagy izgalom van, dolgoznak a hadi előkészületeken. Más

hivatalos hírek szerint míg Oroszország a béke fentartásának kívánságát mutatja, állása, legalább elvben, változatlan marad. Oroszország nem mutatkozik hajlandónak engedni a japán indítványoknak.

London, jan. 17.

A Times jelenti Tokióból tegnapi kelettel: Az összes mértékadó lapok elkerülhetetlennek mondják a háboru és ragaszkodnak ahhoz, hogy ne sajnálják a költségeket a készülődésre. Rámutatnak Japán mai erős pénzügyi helyzetére és intik az egész nemzetet, hogy az országnak mindent áldozzon fel. A kincstárba jelentős, önkéntes adományok folynak be.

London, január 17.

Hajthi japán követ akként nyilatkozott a «Central News» tudósítója előtt, hogy az orosz válasz 6-8 nap alatt Tokióba érkezik. A japán követ szerint Tokióban nem tévesztette el hatását a cár beszélgetése az újvi fogadtatás alkalmával s a mikádó is kívánja a béke fentartását.

Szentpétervár, jan. 17.

A Szvjetenek táviratozzák Port-Arthurból: Az újvi díszszemlén Alexejev helytartó kijelentette a csapatoknak, hogy a cár akarata, hogy a békét a távol Keleten megőrizzék. A lapok jelentése szerint Japán felelete e hó 15-én jutott a külügyi hivatalhoz.

Tokio, jan. 17.

Megbízható forrásból az a hír, hogy Japán Oroszországtól azt a közlést vette, hogy Japán respektálni fogja ama jogokat és előjogokat, amelyeket a hatalmak Mandzsuriában az ez idő szerint Kinánál jennálító szerződésnek alapján szereztek, kivéve a külső telepítéseket és ama feltétellel, hogy ama jogok Oroszországnak Mandzsuriával való jövő viszonyainak nem ártanak. Itt azt hiszik, hogy eme korlátozások Oroszország biztosítását semmivé teszik.

Szentpétervár, jan. 17.

A «Brseviya Vjedomosti» című lap jelenti, hogy Oda, az itteni japán nagykövetség titkára kijelentette, hogy sem Oroszország, sem Japán nem kívánja a háboru. Japánnak egyáltalában nem áll érdekében, hogy Oroszország nemzetközi presztízejét aláassa. A konfliktus központját Korea képezi, amelyre nézve azonban elérhető tesz a megegyezés, amely rövid időn belül meg is lesz. A nagykövetséghez érkező hírek általában megnyugtató jellegűek. Japán nem igényli a Korea feletti protektorátust, hanem azt kívánja, hogy szabad kereskedési joga legyen Koreában és Mandzsuriában.

London, jan. 17.

A Daily Telegraph jelenti: A cár szavaiban a szakadás elkerülésének utolsó része jut kifejezésre. A cár úgy gondolkozik, amint beszél, de

menyire van hatalmában a cárnak a béke fentartása? Neki, mint autokratának, sokkal könnyebb egy tarthatatlan helyzet feladása, mint egy alkotmányos állam uralkodójának. A Standard azt írja, hogy rövid időn belül mindenki tisztán fogja látni, hogy a cár intenciója mennyiben fog hatályos alakot ölteni.

Páris, jan. 17.

A Havas-ügynökség jelenti Sziöulból: A Pascal nevű francia cirkálóhajó 32 tengerész-katonája érkezett ide Csemulpóbból a francia követség védelmére.

London, január 17.

A japán követ minden idejét a riasztó hírek megcáfolására fordítja. Ma kijelentette egy újságíróknak, hogy az újságok tele vannak hazug hírekkel, azután így folytatta:

— Még mindig erősen bízom a békében. A kérdés megoldása most a cártól függ, aki újvi ünnepén nagyon békés szavakat mondott. Japánnak nincs már semmi mondani valója. Japán a békés kibontakozást akarja s beéri azzal, hogy ha Oroszország elfogadja a nyitott ajtó politikáját s ha elismeri Kina szuverenitását Mandzsuriában.

Eremita Pál mandátuma.

Nagykikinda, január 17. Az Eremita halálával megüresedett orsz. képviselői mandátumra Nagyikinda szabadelvű pártja Tellesky Kristóf ottani főszozgabirót jelölte, aki ma tartotta programbeszédét. Vele szemben áll Iszakovits Milán, az uzdini kerület volt képviselője.

A venezuelai ügyek.

Hága, január 17. A venezuelai ügy választott bírósága február 13-án fog itti tanácskozássra összeülni. A tárgyalások idejét négy napra szabták meg.

Macedonia.

Konstantinápoly, január 17. A porta tiltakozik a macedóniai vilajetek esendörfőparancsnoka olasz segédének kinevezése ellen, amit azzal indokol, hogy minden nagyhatalom csak egy tisztet ad. Tehát, miután a főparancsnok olasz, az olasz segéd kinevezése felesleges.

Az uruguayi lázadás.

Montevideo, január 17. Azt híresztelik, hogy a kormánycsapatok és a felkelők között heves küzdelem folyt le, melyben a felkelők nagy vereséget szenvedtek.

Zavargás az adó miatt.

Valencia, január 17. Egy nagy néptömeg, amely a fogyasztási adó miatt tüntetett, megrohanta az adóhivatalt s az épületet felgyújtotta. Zavargás közben több lövés esett.

Árvizek.

Keszthely, jan. 17. A mult heti kemény hideg után annyira megenyhült az idő, hogy a hirtelen elolvadt hóvizzal és szakadó záportól megáradt Zala, az egész völgyet és Zala-Egerszeg környékét elöntötte. Zala-Egerszegen oly magasra nőtt már a víz, hogy több házból a lakókat tutajokon kellett elszállítani.

Máramarossziget, jan. 17. Három heti nagy fagy után 15-én beállott *olvadás* több helyen nagy veszedelmet okozott, különösen Nagy-Bocskó tiszavölgyi nagyközségben, hol a *Sopronka* patak kiáradt, a jégtorlaszok nekitámadtak a Klotild részvénytársaság fafogóinak és több mint tíz ház került az áradás kellő közepébe. A vármegye alispánja és az államépítést főnöke a veszedelem színhelyére utazott, hogy a közmunkaerőt kirendelje. A Klotild-szódagyárnál az ár elsodorta a fahidat. A további veszedelmet úgy háritották el, hogy a jégtáblákat, amelyek emeletmagasságra emelkedtek, szétbontották.

Franciaország és a pápa.

Róma, jan. 17. Arról biztosítanak, hogy a «Nobis nominavit» kérdését úgy oldották meg, hogy a Vatikán és a francia kormány között egyezség jött létre, amely szerint a következőkben a «Nobis» szó elesik. A legközelebbi konzisztóriumon, amelynek ideje még nincs meghatározva, a pápa hír szerint több francia püspöki székre címzetes püspököket nevez ki.

Lázongó német gyarmatok.

Berlin, január 17. Az Ostdeutsche Rundschan közli, hogy a tengerészeti kormány 500 főnyi csapatot készül küldeni a helyőrség megerősítésére, Afrika délnyugati német gyarmataira, amelyekben a benszülöttek lázadása kezd fenyegető lenni. A kormány törvényjavaslatot fog e részben előterjeszteni.

A munka joga.

Budapest, jan. 17.

Azóta, hogy munkáskérdés van, állandóan aktuális annak a problémának a megoldása, mely a munkának a vállalati nyereségben való részesedési jogát biztosítja.

Két ellentétes álláspont küzd itt egymással.

A tőke azt mondja: én adom a tőkét, mely nélkül minden vállalkozás lehetetlen, én adom az értelmet, mely a vállalatot fevirágoztatja s viselem a kockázatot — a vállalati nyereség tehát az enyém. A munka azt mondja: én dolgozom, én termelék, munka nélkül nincs termés, munka nélkül a tőke inaktív, a termelési haszon tehát az enyém.

Ez a két extrém álláspont és mint ilyen, kiegyenlíthetetlen.

A józanabb felfogás a munka jogait annyiban korlátozza, hogy a vállalati nyereségből csupán arányos részesedést követel számára.

Ezzel az állásponttal szóba lehet állni, mert gondozásunk tárgyát a tőke és munka közötti viszony békés és méltányos rendezése képezi. Indokolva látjuk a munka ezen követelését, amennyiben a kérdés a tőke jogainak sérelme nélkül s a termelési viszonyok mérlegelésével megoldható. Azok a külföldi törekvések is, melyek úgy magánosok, mint államok részéről a munka ezen követelésének kielégítésére történtek, amellyel bizonyítanak, hogy a munka ezen jogával számolnunk kell.

Németország, mely minden szociális kérdést hatalmas irodalommal vezet be, ennek a kérdésnek a megoldását is a szociális tudományok nagy apparátusával készítette elő. Bizonyos elvek szűrődtek le, melyek a gyakorlati megoldás kiindulási pontját képezhetik és melyek annál figyelemre méltóbbak, mivel úgy a tőke, mint a munka jogait lehetőleg kiegyenlíteni akarja.

Íme:

1. A munkások a vállalati nyereségben való részesedése a munkabér rendszerkérebe tartozik, mely a szerződésileg biztosított munkabért a vállalati tiszta haszonnak megfelelő nyere-

ményrészesedéssel, mint munkabér pótlékkal kiegyenlíti.

2. A vállalati nyereségben való részesedés *elvileg ott alkalmazható, ahol szolgáltatásokról van szó, melyek ellenszolgáltatásokban részesülnek. A szolgáltatások közgazdasági célt szolgálnak.*

3. A vállalati nyereségben való részesedést először a *célszerűség* javasolja, mert közgazdasági, társadalmi és technikai előnyökkel jár és munkaadó s munkások érdekeit egyaránt szolgálja, másodsor az *igazságosság*, mivel a munkásokat és alkalmazottakat nem zárja ki a jó üzleti évek hozadékából.

4. A vállalati nyereségben való részesedést azért kell *igazságosnak és méltányosnak* mondanunk, mivel sokszor a vállalkozótól teljesen független *általános viszonyok*, u. m. váratlan politikai és gazdasági események, béke vagy háború, jó vagy rossz időjárás, jó vagy rossz aratás, állami és törvényhatósági intézkedések technikai találmányok, tarifa kedvezések, váratlan ármozgalmak stb., szokták az üzem jövedelmességét befolyásolni.

5. Tanácsos a vállalati nyereséget nem önkényileg megállapítani, hanem azt szerződésileg százalékokban biztosítani.

6. A vállalati nyereség kiszámítását, kifizetését a munkások által választott bizottságra kell bízni. A bizottság elnöke a vállalkozó.

7. Sok esetben a munkások érdekében van, ha a vállalati nyereséget nem fizetjük ki nekik, hanem ha azt gyümölcsözőleg takarékbba helyezzük. A munkás csak a kamatot élvezi. A tőkéhez csak bizonyos számú évek múlva nyulhat, vagy rendkívüli esetekben, mindenkor azonban a fennebb említett bizottság tudtával és beleegyezésével.

8. Minden vállalatnak érdekében van a vállalati nyereség biztosítására tartalékalapot gyűjteni, melyet nyereséges esztendőkből bővebben dotál, hogy a szűkebb években is biztosítva legyen a munkások vállalati nyeresége.

9. A munkásoknak a vállalati nyereségben való részesedése lényegileg az általános népjólétet szolgálja és a nagy üzleti haszon megosztásával tőke és munka között a társadalmi kiegyenlítés politikáját szolgálja.

A tőke és a munka közötti viszony rendezése nemcsak nagyfontosságú, de egyúttal nehezen megoldható kérdés, azért örömmel kell fogadnunk a megoldást lehetővé tevő minden tervet, mely gyakorlatilag megvalósíthatónak ígérkezik. A munkásoknak a vállalati nyereségben való részesedése, ahol eddig alkalmazták, kitünően bevált a munka és tőke közötti ellentét kiegyenlítésére. Ebből a szempontból indult ki a «Szövetkezetek nemzetközi szövetsége» is, amikor Manchesterben megtartott tavalyi gyűlésén a munkásoknak a vállalati nyereségben való részesedését, mint oly kérdést tárgyalta, mely kiválóan alkalmas a munka jogainak biztosítására és a bérharcok megszüntetésére.

Kirschanek Ödön.

Budapest, január 17.

A képviselőház hétfőn, e hó 18-án délelőtt 10 órakor ülést tart, melyen az ujoncmegajánlás vitáját folytatják.

Dalmácia visszacsatolása. Székesfejérvárról táviratozzák: A székesfejérvári Vörösmartykörtben ma dr. Havas Rezső, a Magyar Földrajzi Társaság alelnöke e kérdéstről tartott felolvasásában Dalmácia közjogának, társadalmi és közgazdasági fejlődésének összes kérdéseit felölelte

és magyar szempontból fejtette. A régi Dalmáciának a magyar szent koronához való ragaszkodását számos történelmi adat bizonyítja. A dalmát kérdés fordulópontja jutott. Ausztriában most mindent elkövetnek Dalmácia megtartására és természeti kincseinek kihasználására. Bécsben már két osztrák-dalmát egyesület is van, mely az osztrák érdekeket szolgálja. Itt van az ideje, hogy Magyarország is megmozduljon és érvényesítse jogait, mert ha az önálló vámtérület létesítésére törekszünk és gazdaságilag függetlenek akarunk lenni, akkor a kitünő fekvésű dalmát kikötőket semmi esetre sem nélkülözhetjük.

Tanfelügyelőségi tollnokok sérelme. Az örökös ki- és beékelések és soronkívüli előléptetések után ismét nagy ingerültséget okozott a kir. tanfelügyelőségi tollnokok közt a bizonyára tévesen informált miniszternek legutóbbi kinevezése, amennyiben minden érdemleges sorrend mellözésével a 36-ik és 37-ik tollnokot nevezte ki segédtanfelügyelőkké. Már elődje is a rangsorozat szerint 39-ik s egymásután kétszer is az 57-ik tollnokot nevezte ki szintén segédtanfelügyelőkké s eszerint Berzeviczy Albert dr. miniszter teljesen elődjének nyomában ígérkezik haladni. Minthogy közel 40 vármegyében még mindig nincsen segédtanfelügyelő, hanem a tollnokoknak több, mint felerésze ezek helyett segédtanfelügyelői s főleg fogalmazói teendőket végez. ezért most már érdeklődéssel várják a tollnokok, hogy Berzeviczy Albert dr. miniszter mikép s mikor hajtja majd végre elődjének a képviselőházban nyilvánosan tett azon ízetét, hogy a kezelői teendőkre irnoki állások rendszeresítésével a mostani tollnokokat fokozatosan segédtanfelügyelőkké nevezi ki. Ily bemutatás után azonban a népoktatásügy rovására elégtelen tollnokok most már nem biznak semmi jobb jövőben, mindamelllett kéri a minisztert, hogy a számtalan jogsérelmet okozó gyűlölt protekciónak vessen már egyszer véget és az átugratások által eddig okozott összes sérelmeket is mielőbb orvosolja.

Mosonmegyeiek a földmívelési miniszternél. A Rába balpartján levő Moson, Lebeny, Szent-Miklós és Szolnok mosonmegyei községek földmívelő birto gazdáiból alakult kétszáztagú küldöttség tisztelt ma délelőtt a képviselőházban Tallián Béla földmívelésügyi miniszternél. A miniszter a Ház társalgótermében fogadta a küldöttséget, melynek vezetőjét, Rimler Lajost, a gróf Wenckheim-uradalom gazdasági főfelügyelőjét, Günther Antal, a kerület országgyűlési képviselője mutatta be a miniszternek, egyben a küldöttség kérelmét a miniszter jóindulatába ajánlotta.

Rimler Lajos a miniszterhez intézett beszédében megfoghatóan eszelte a küldöttség lakoságának a belvizek okozta kárát és egyben előadta azon kérelmet, hogy a miniszter tegye lehetővé, hogy a romboló belvizek levezethetősére a Rábaszabályozási társulat kebelén belül egy külön érdekeltségi csoport alakíttassék és a szükséges költségek fedezésére az állam adjon az érdekeltségnek mintegy háromszázharmincezer korona kamatmentes kölcsönt. A kölcsönkérelem támogatásául megjegyezte a küldöttség vezetője, hogy a kért kölcsön engedélyezése esetén sokkal kisebb lesz az a kár, amelyet az állam a kölcsön kamat nélküli nyv társával szenvedne, mint amennyi veszteség most éri az államot, hogy kénytelen a belvizek folytán károsult lakosságot adóleírás kedvezményben részesíteni.

Tallián Béla földmívelésügyi miniszter átvette a kérvényt és a kérelem teljesítését kilátásba helyezte. Megjegyezte a miniszter, hogy végleges ígérlet ezáltal azért nem tehet, mert bár elismeri a baj orvoslásának szükségességét, de annak végrehajtását egyrészt a szükséges anyagi eszköz ez idő szerinti hiánya gátolja, másrészt azonban az egész vidék árterületének szabályozási kérdésével is kapcsolatban lévén, nagyobb előkészületet is igényel. Megígérte azonban, hogy a pénzügyminiszternél közbe fog járni a kért segély elnyerése ügyében, amelynek összegét illetőleg azonban a küldöttség tévedésben van, mikor háromszáz ezer koronáról beszél, mert a szabályozási munkálatok néhány milliót igényelnek.

A küldöttség lelkes éljenzéssel köszönte meg a miniszter választát, majd pedig a Ház megtekintésére indult képviselőjük kalauzolása mellett.

A tapolcai választás. Tapolcáról jelentik, hogy ott fentartják azt a hírt, hogy Pék János képviselője-lől amellől, hogy Ugron-pártinak vallja magát, szocialista izű beszédeket tart. Ugy Pék János, mint kísérője, Békefi, szocialisztikus beszédekkel izgatják a népet, ezenfelül Pék fészületet tartva kezében, kijelenti, hogy ő jó keresztény és az Ugron-párt híve. Békefi egyébként a dombóvári járás főszolgabirája szocialisztikus izgatások mellett *tíz napi el-árásra ítélte*. Békefi a büntetés elöl megszökött, mire a főszolgabiróság elrendelte köröztesét és ennek folytán ma a csendőrség elfogta és a Tapolcán elkövetett izgatások miatt is fogházba helyezték.

Krónika.

Budapest, január 17.

Gróf Apponyi Albert beszéde volt a tegnapi délután fő tárgya s arról beszélgetnek a folyosókon. Érdekes megfigyelni Apponyi hatását. A jobboldalnak tetszett a beszéd azon része, melyben az obstrukciót elítélte, az ellenzéknek pedig az, mikor Pitreichot bírálta; viszont a kormányárt haragudott azért a passzusért, melyben Tisza kritikája foglaltatott, az ellenzék az obstrukció elítéléséért neheztelt, szóval vegyesek az érzelmek. És mindegyik áruvat ujságcsoportja kiszakítja Apponyi beszédéből a neki kellemes igazságokat s azokkal argumentál a saját álláspontja mellett. Ez volt mindig Apponyi fátuma: eszméin osztokodtak, terveit kisaiátították s aztán őt magát megtámadva, félrehárították. Mert veszedelmes az olyan nagy-eszű ember, aki az egyéni érdekek kicsinyes szférájába nem tud beleilleszkedni.

Az ellenzéken az a vélemény a nagy beszédéről, hogy a premisszákkal a levont következtetés nem áll arányban. Apponyi gróf elítélte Pitreich felfogását, melyet tehát a magyar parlament szempontjából visszautasítandónak vélt s ugyanakkor arra a következtetésre jutott, hogy az ellenzék pedig szereljen le. Az ellenzék harcias része bizonyára azt várta, hogy Apponyiól biztatást kapjon a küzdelemre s ennek ellenkezőjét tapasztalva elégedetlen. Mi azt hisszük, hogy normális körülmények között, amikor a sérelmi politika az ország anvazi érdekeit nem érintené oly érzékenyen, mint ma, Apponyi beszéde is más alakot öltött volna, de most annyi tév, hogy sérelmet látni lehet, de sérelmi politikát csinálni nem szabad.

A nagy mozgató erők jelenleg pihennek, amiről még szólni lehet, az apró-cseprő viszálykodások jegyébe tartozik s mivel manapság olyan a világ, hogy szenzáció mindig kell, előkerülnek a fiók-szenzációk. Ilyen kanapé-háboru folyik most a függetlenségi párt kebelében, melyről nyílt titok, hogy vannak olyan tagjai, akik nagyon le akarnának szerelni, sőt még annál is lejjebb, vannak olyanok, kik egyszerűen leszerelnének s vannak, kiknek *muszáj* leszerelni, de sehogvsem akarózik. Ez utóbbiak közé tartozik Lengyel Zoltán, kit egynéhány ifju jelenleg függő viszonyban levő függetlenségi kollégájával együtt, állandóan csillapítgatni kell, hogy ki ne rugjanak a hámból. Hol egyik firkant alá valami obstrukciós irást *huszadiknak*, hol másik szpísel a leszerelés ellen, szóval félrekaesintgatnak, amiért a büszke családapa nagyon haragszik. Leutóbb Lengyel Zoltán élt egynéhány ilyen szabávtalan mézes napot, obstruálni készülő képviselőjelöltet támogatott, amiért aztán kezdik kitessekélni a pártból. Justh Gyulával állítólag heves szóváltása is lett volna a folyosón, ma pedig a F. M. hasábjain ront neki saját pártjának, kijelentvén olyasfélét, hogy ő terrorizálni nem hagyja magát.

Hát ez csak incidens, de igen jellemző incidens, melyből lehet egynémely következtetéseket levonni. Lengyel Zoltán korántsem áll egyedül, sokan vannak, kik a lebilincsel állapotot s a hosszú *hallgatást* sehogy sem tudják megemészteni. Ha ehhez hozzávoszszük, hogy a néppárt tegnap esti határozatával szabadkezet engedett tagjainak az obstrukció támogatása tekintetében s ezt az engedélyt többen igénybe is akarják venni, láthatjuk, hogy az obstrukció korántsem áll úgy elszigetelve, mint sokan hinni sze-

retnek. A néppárt ma különben is igen agresz-szív módon viselkedett s így előrelátható, hogy a párt kebeléből számosan fogják az obstrukciót támogatni a néppárt szokott módja szerint. Kötelessége ezt meglátni mindenkinek, aki nem üz struccpolitikát, hogy a közel jövőben a pártfegyelem önkéntes lazítása folytán a néppárt részéről s önkéntelen lazulása folytán a függetlenségi párt részéről segédesapatokat nyerhet, mely tény erősen befolyásolhatja a parlament munkaképességét.

A politikai helyzetről szóló értesüléseinket alábbiakban összegezzük:

A képviselőház folyosójáról.

A folyosó aranyos oszlopához támaszkodva áll fekete szalonkabátban Daróczy Aladár és mint a vendégeit váró házigazda, siet az érkező hívek elé üdvözölni őket.

Farkas János a főterembiztos pedig, mint egy báli főrendező a táncrendeket, ugy osztogatja mellette a szavazólapokat. Mert ma szavazás lesz, még pedig a gróf Teleki Sándor lemondása folytán megürült jegyzői székre, amelyre egyedül Daróczy Aladár pályázik, illetve őt jelölte ki a szabadelvű párt egyhangulag, ami pedig egyenlő a biztos megválasztással. De meg is érdemi Daróczy Aladár, hogy jegyzőnek válasszák. Először is munkabíró, tetterős, javakorabeli, kipróbált híve a pártnak és különösen most, a mozgalmas időkben, nagy szükség van a elnökségnél ilyen erőkre. A párt tényleg nagy számban vonul fel a szavazásra, hogy ezzel a tényével is tüntetőleg adjon kifejezést Daróczy iránt érzett rokonszenvének. Sőt vannak a párt tagjai között olyanok is, akik nem elégszenek meg a Ház hivatala által nyomtatott szavazólapokkal, hanem külön készítették lapokat.

Sándor Pál meg pláne egy az ujévi szerenese kívánó lapokhoz hasonló karton lapocskával jelenik meg, amelyen versben is ki van fejezve Daróczy iránti szeretete.

Egy erősen szinezett angvalka jobb kezében rőföt és ollót tart, a ballal pedig egy szavazólapot dob az urnába, amelyen e néhány szó áll:

„Jegyzőnek: Daróczyt választom,
Alkalmasnak egyedül őt tartom,
Kérem is rá az Isten áldását,
És hogy ne feledje el Sándor Pálját.”

Daróczy már egészen el van érzékenyülve a nagy szeretetvilvánitástól és több ízben telefonál haza zsebkendőkért, hogy könyveit letörölhesse, de addig is, míg megérkezik a zsebkendőkészlet Nyegre László segíti ki saját speciális készletéből.

Boncza Miklós nagyokat fujva, járja a folyosót. Rakovszky István tegnapi közbeküldésével ugyanis rossz éjszakát szerzett neki és már nagyban hirdeti, hogy megboszulja magát ma Rakovszkyn, egy személyes kérdésben adandó válaszzal.

Vizyázz Miklós, mert Rakovszky különösen a kövér emberekkel szeret verekedni — figyelmezteti Bonczát jóakarattal Bodoky.

De biz Boncza csak annál inkább nekibuzdul és egy jó slágeren gondolkodik, amivel Rakovszkyt elkeseríthesse.

Pedig Rakovszky nincs a Házban, de helyette a néppárt feltűnő nagy számmal van képviselve. Már beszélnek is, hogy a miniszterelnök ma tárgyalni akar Zichy Aladárral a leszerelés ügyében és a pártnak kéznél kell lenni, hogy Zichy végérvényes választ adhasson az esetleges ajánlatra.

Egy aktív miniszter és egy békepárti ellenzéki férfi vették kezükbe ez ügyet és az ő közvetítésük útján történtek meg a békelépések. Zichy Aladár gróf be is vonul Tiszával a miniszterelnök szobájába és nemcsak a pártbívek, de az egész folyosó visszafojtott lélekzettel lesi a tanácskozás végét. Gróf Zichy Aladár azonban csak néhány elvarráttal vonul félre a tanácskozás befejeztével, majd pedig veszi felöltőjét és távozik a Házból.

A hírlapírók hada megrohanja Kaas Ivor bárót és tőle igyekszik meg tudni az eredményt.

Kaas azonban szokatlan titokteljes arccal méri végig a kíváncsiskodókat és csupán annyit mond: — Zichy Aladár nem szerelt le a miniszterelnök előtt, de a tegnapi párthatározat után nem is bocsájtkozhatott ez irányban tárgyalásba a miniszterelnökkel.

Ez az értesülés azután elég volt arra, hogy abból azt a következtetést vonják le, miszerint a néppárt erős harcra fog kifeiteni és hétfőn Buzáth Ferenc, kedden pedig Rakovszky István fog a javaslat elleni felszólalás kapcsán a párt által követendő eljárásra nézve nyilatkozni a Házban.

Annyi tény, hogy a küzdő ellenzék nagyban készíti a technikai obstrukcióhoz szükséges különféle ivatek, amelveket a néppárt tagjai közül is mintegy tizen irtak alá.

Ugy déltáiban nagy ováció színhelye lett a jobboldali folyosó, amelynek részese Darányi Jenő volt földművelésügyi miniszter volt. Pártkülönbség nélkül melegen üdvözölték a szimpatikus államférfit hosszú külföldi utjából való visszatérte alkalmából és mindenki örült Darányi azon kijelentésének, hogy most már állandó látogatója lesz a Háznak, mert különösen a közel jövőben szőnyegre kerülő fontos gazdasági javaslatok tárgyalásánál lesz szükség az ő kiváló szaktudására és tapasztalataira.

A pártok.

A politikai pártkörök mind igen népesek voltak tegnap. A szabadelvű párt pártgyűlést is tartott, melyen a képviselőház plénuma által ma megejtett választásokra tették meg a jelöléseket. A miniszterelnök is beszélt, de szavai a választásokra vonatkoztak s a politikai helyzetet nem érintették. Sok szó folyt Apponyi beszédéről, számosan igazat is adtak neki, de hát azért a hivatalos közvélemény mégis Apponyi ellenes volt. A *nemzeti disszidensek* is nagy számban gyűltek össze a Hungaria-szállóban levő körhelyiségükben, ahol Apponyi Albert gróf is megjelent, akit hívei beszéde alkalmából szívesen üdvözöltek. A függetlenségi párhelyiségben csak éppen a legszükségesebb szavakkal tárgyalták a politikai eseményeket, sokkal fontosabb ügy: Lengyel Zoltán kihágása forgott szőnyegen. Általában elvannak keseredve Lengyel ellen, mert félnek tőle, hogy akaratlanul is diszkreditálja a pártot a választók előtt. Az incidens alapjául szolgáló választási esetet s következményeit a Kel. Ert. így adja elő:

Nem felel meg a tényeknek az a hír, min'ha Justh Gyula azt mondotta volna Lengyel Zoltánnak: «Ha te nem lépsz ki a pártból, kiléneked én»; szintugy nem való az sem, mintha Kossuth Ferenc azt mondta volna Lengyelnek: «Vagy revokáld a nyilatkozatodat, vagy ki kell lépned a pártból.» Tény ellenben az, hogy ugy Kossuth Ferenc, mint a párt más tagjai szemrehánvással illették Lengyel Zoltánt, amiért a pártvezetőség eljárását egy hírlani cikkben oly hevesen megtámadta; de Lengyel Zoltán kijelentette, hogy kár emiatt ingerülnék lenni, mert neki az mindegy, akár bent van a pártban, akár kilép, ő sem Kossuth Ferencet, sem a pártvezetőség más tagját személyében nem támadta, ő csak sajnálattal konstataulta a tényt, hogy Nagy-Károlyban a függetlenségi párt jelöltje elbukott, mert a központ részéről a kellő erkölcsi támogatásban nem részesült. A tapasztaltak után Lengyel Zoltán ki akart lénni a pártból, de barátai kértére elállott a szándékától, különösen azért, mert attól tartanak, hogy többen követnék példáját és mert éppen most, mikor a pártnak teljes egyetértésre van szüksége, veszélyes lenne pártválságot előidézni. Lengyel Zoltán egyébként kijelentette, hogy nyilatkozatát szóról-szóra fenntartja s abból semmit nem von vissza. Amennyiben a párt hangulata felfogásával nem egyezik meg, ő kilép a pártból.

A néppárt tegnap este értekezletet tartott, melyen a tagok igen harcias hangulatban vettek részt. Elhatározták, hogy a párt a katonai javaslatok vitája tekintetében tagjainak *mindenben* szabadkezet enged.

AUSZTRIA.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága ma délelőtt folytatta tárgyalásait. A bizottság elfogadta B. Cquehem marquis költségvetési bizottsági jelentését a közös külügyminiszterium 1904. évi költségvetésére és a póthitelekre vonatkozólag. A jelentés a

következő: A leghatalmasabb birodalmak uralkodóinak a legmagasabb császári udvarnál tett emlékeztető látogatásai folytán az Angliához való hagyományos barátságos viszonyunk, a német birodalommal való szilárdul fenálló szövetségünk és Oroszországgal való szoros és bizalmas viszonyunk imponáló jelenséggé vált és kivilágított Ausztria-Magyarország külső hatalmi állása Európa birodalmi között. Ez értelemben a bizottság a fejedelmi látogatások magas politikai jelentőségét mint az udvarok benső barátságos viszonyainak, valamint a hatalmak változatlan egyetértésének jelét méltányolta, különösen akkor, amidőn a macedóniai vilajetek felkelése komoly aggodalomra adott okot. A bizottság a hármasszövetséget ezután is, úgy mint eddig, külső politikánk jelentékeny alapjának és Európa politikai rendszerére mértékadó tényezőjének, ezzel a világhébe hatalmas és bevált biztosítékának tekintti. A jelentés ezután a külügyminiszternek a balkáni eseményekre vonatkozó közléseivel foglalkozik és vázolja az entente hatalmaknak a zavarok békés elintézésére célzó közös törekvéseinek történetét. Ezután emlékeztet a jelentés a berlini szerződést aláírt hatalmak beleegyezésével történt közigazgatás-reformra és azt mondja: A tervezet rendkívül gyors elfogadása bizonyítéka volt annak, hogy a szerződést aláírt hatalmak az akció végrehajtását bizalommal teszik a balkán kérdésben legközelebről érdekelt államok kezébe. A portának jó tanácsot adtak akkor, amikor a javaslatokat haladéktalanul elfogadta.

A jelentés vázolja ezután amaz események történelmi fejlődését, melyek az orosz cárnak az udvarnál tett látogatása előtt Bécsben és Pétervárt hivatalos nyilatkozatok közzétételére vezettek. A műrstege tárgyalások eredménye a hat év előtt létesített egyezség megerősítése volt. A jelentés vázolja a kibővített reformterv határozatait, melyeket a porta rövid habozás után összes pontjaiban elfogadott. A monarchiára nézve jelenleg legfontosabb külső kérdésre vonatkozó tanácskozások úgy foglalhatók össze, hogy a bizottság az entente-hatalmak akcióját bizalmával és ama kívánsággal kíséri, hogy a két hatalom fáradozását siker kövesse. Ami a véres fejedelmivalkosságot illeti, úgy mint mindenütt, monarchiánkban is, hol mindent, ami a szerb nép sorsát illeti, a legélesebb érdeklődéssel kísérek, nagy hatást keltett és a bizottság abban egyezett meg, hogy a miniszter e bűntett szóvátételekor megtalálta a helyes szavakat. A bizottság helyesli a külügyminiszteriumnak tovább való magatartását az új szerb kormányval szemben.

A vétónak többször felmerült kérdését illetően a bizottságban a vélemények megoszlottak, általában azonban a kérdésnek az expozéban való enyhe és méltányos tárcévalását, valamint a miniszter kiegészítő fejtegetéseit elfogadták. Ami a brüsszeli cukoregyezmény aláírásának formája ellen sokszor szóvátett kifogásokat illeti, a bizottság egyetértően oda nyilatkozott, hogy ez eljárásból nem vonható le prejudícium a jövőre nézve, sőt a jövőben a kiegyezési törvények ide vonatkozó tiszta határozataival számolni fognak.

A jelentés végül különböző gazdasági és kereskedelmi politikai kérdések magyarázatát említi és megállapítja, hogy a külügyminiszterium javaslatát változatlanul elfogadták. A bizottság ez alkalommal a külügyminiszternek a külügyek szilárd és eredményes vezetéseért, valamint gazdasági érdekeink buzgó és céltudatos fejlesztéseért teljes bizalmat szavaz és forró köszönetet mond.

VIDÉK ÉS KÖZIGAZGATÁS.

— **Tanfelügyelőségi tollnokok sérelme.** Vettük a következő sorokat: Az örökös ki- s beékelések és soronkívüli előléptetések után ismét nagy ingerültséget okozott a kir. tanfelügyelőségi tollnokok közt a bizonyára tévesen informált miniszternek legutóbbi kinevezése, amennyiben minden érdemleges sorrend mellőztével a 36-ik és 37-ik tollnokot nevezte ki segéd-tanfelügyelőkké. Már elődje is a rangsorozat szerint 39-ik s egymásután kétszer is az 57-ik tollnokot nevezte ki szintén segéd-tanfelügyelőkké s ez szerint dr. Berzeviczy Albert miniszter teljesen elődjének nyomában igérkezik haladni. — Minthogy közel negyven vármegyében még mindig nincsen segéd-tanfelügyelő, hanem a tollnokoknak több mint fele része ezek helyett segéd-tanfelügyelői s főleg fogalmazói teendőket végez, ezért most már érdeklődéssel várják a tollnokok, hogy dr. Berzeviczy Albert miniszter mikép s mikor hajtja végre elődjének az orsz. képviselőházban nyilvánosan tett azon ígéretét, hogy a kezelői teendőkre trónoki állások rendszeresítésével, a mostani tollnokokat fokozatosan segéd-

tanfelügyelőkké nevezi ki. Ily bemutatás után azonban a népoktatásügy rovására elégtelen tollnokok most már nem bíznak semmi jobb jövőben; mind amellet kérlik a minisztert, hogy a sok jogsérelmet okozó protekciónak vessen már egyszer véget és az átugratások által eddig okozott összes sérelmeket is mielőbb orvosolja.

Magyarság t. olvasóihoz!

A MAGYARSÁG tisztelt olvasóinak tudomására hozzuk, hogy a MAGYARSÁG éjjeli eseményeket is tartalmazó reggeli kiadása Budapesten az utcai lapárusítóknál kapható.

Ezt a kiadást csakis utcai lapárusítók útján bocsátjuk igen t. olvasóközönségünk rendelkezésére.

A MAGYARSÁG reggeli kiadása 8 söt néha 12 oldal terjedelemben fog megjelenni és egyes száma 2 fillér lesz.

Tisztelt előfizetőinknek mindig úgy mint eddig, az esti kiadást kézbesítjük és budapesti előfizetőink este, vidékiek pedig korán reggel kapják kézhez a MAGYARSÁG-ot.

Tözsdekben csakis a MAGYARSÁG helyi esti kiadása lesz kapható.

Aki a Magyarságra helyben egy hónapra 1 koronával, vidékről pedig 1.20 koronával előfizet, a lapot az eddigi, 8—12, söt 16 oldal terjedelemben kapja és azonkívül vasárnaponként a MAGYARSÁG rendes heti szépirodalmi mellékletét, a MAGYAR CSALÁDOT, előfizetőink ezen kedves vendégét és minden előfizetőnk az év végén kap, a magyar könyvpiacra nagy föltűnést keltő irodalmi ALBUMOT, mely gazdag társadalmi és szépirodalmi tartalmánál fogva páratlanul álló kincstára az ez évi szellemi termékeknek.

Oly kedvezményeket egy lap sem nyújt előfizetőinek, mint a MAGYARSÁG.

A MAGYARSÁG minden előfizetőjének jogában áll havonta

10-szer egy 10 szóból álló apróhirdetést teljesen díjmentesen közzétenni.

Az URAMBÁTYÁM című egyedüli magyar társadalmi élclapot a MAGYARSÁG előfizetői 16 korona helyett 12 kor. kedvezményes évi előfizetési árban kapják.

A BUDAPESTI BAZÁR című magas irodalmi színvonalu, kitűnő magyar divatlapot pedig 1.30 korona negyedévi kedvezményes előfizetési árért kapják a MAGYARSÁG előfizetői 1.50 korona helyett.

Tisztelettel

a MAGYARSÁG
szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPIHIREK.

Budapest, jan. 17.

— (Udvari és személyi hir.) *Bécsből* jelentik: *Ottó* főherceg, aki hosszabb ideig gyöngelkedett, de az utóbbi napokban jobban érezte magát, újból megbetegedett influenzában.

— (Sahara császára Brüsszelben marad.) Sahara császára, miután nagy hűhóval hirdette az egész világnak, hogy kulturát akar teremteni Saharában s miután a világ összes lapjai vezércikkektől egészen a croquis humoráig letárgyalták Lebaudyt, betelvé a népszerűséggel, visszavonul — nem ugyan ujonnan alapított császárságába — hanem Brüsszelbe. I. Jakab császár mégis jobbnak látta, ha kultur területen marad mind az ideig, amíg elérkezik a nap, mikor az új Trója teljesen felépül. Ő majd csak brüsszeli palotájából fogja szemmel kísérni császársága megvalósulását. Benoit, a „császár” titkára, a napokban Brüsszelbe érkezett, ahol kijelentette, hogy I. Jakab császár állandó lakóhelyét Brüsszelben fogja felütni s ott fog várni, míg Trója felépül. Most már valószínű, hogy ez a császárság, amely már eddig is több hajótörést szenvedett, bizonytalan légváracon épült, amely elég jó volt arra, hogy reklámmal vegye körül Lebaudy nevét.

— (Tüzoltók József-Ágost főhercegnél.) József főherceg családjában öröklődik a tüzoltás iránti rokonszenv. A főherceg, mint közismert dolog, az országos tüzoltó-szövetség fővédője s már évtizedek óta működik az emberbaráti intézmény élén. Most fia, József-Ágost főherceg lett ugyancsak fővédője egy tüzoltó-testületi intézménynek. Az országos szövetség mozgalomból nemrég alakult meg a Tüzoltó-tisztek országos egyesülete, amelynek alapszabályai a belügyminiszteriumtól már visszaérkeztek megerősítve. Az elnökség fővédőnek feliratilag József-Ágost főherceget kérte fel, aki azt elfogadta. Az elnökség a főhercegnek ezt a ténykedését személyesen köszöni meg. A küldöttséget Széchenyi Viktor gróf elnök vezeti s annak tagjai: dr. Szily József és dr. Ováry Ferenc orsz. képviselő alelnökök, Breuer Szilárd titkár s még többek.

— (Levél Boszniából.) Miről szólna másról, mint a tovább szolgáló, börtönben ülő bileki és trebinyei öreg bakák szomorú, megindító sorsáról... Csönd van különben most úgy Bilekben, mint Trebinyében a legutóbbi lázadás óta. Még a lélekzet se hallik

csak bent a szívekben nőttön-nő a végtelen elkésze-
pedettség. A levélben, mely január 12-éről, Trebinyé-
ből van keltező, a többi között a következők fog-
laltaknak:

Erre mifelénk most csönd van. Csöndes ugy a
bileki, mint a trebinyei tábor. A bileki zendülők a
trebinyei helyőrségi börtönben vannak, ahol igen
csöndesen viselik magukat. Naponként kihallgatja
őket a hadi törvényszék, de egyik a másikra nem
vall semmit. Azt a főbűnöst, aki ő felsége képmását
kulimászszal bekente, aztán a szemét kiszúrta, ké-
sőbb összetépte, majd pedig rajta táncolt, igen szí-
goruan fogják büntetni. Az illető őrzetű, székes-
fejérvári gyerek, a nagyanya negyvennyolcban esett
el, egyik bányáját azonosítotték. A fiu polgári foglal-
kozása templomfestő; ő festette a bileki kápolna
menyegzetét, amiért az egykori brigadéros: *Dragon*
vezérőrnagy őrzetűvé léptette elő. Azt hiszik, a
fiu nem ép elméjű s alichanem meg fogják figyelni.
Azt a negyvennyolc bileki öreg katonát, aki eddig
le volt tartóztatva, szombaton vitték el Mosztába,
mert itt nem volt számukra hely. Most már tehát
az összes bileki zendülők a garnizon áristomban
vannak. Érdekes reggelente nézni, mikor a tre-
binyei foglyok az áristom előtt, tömérdek szuronyos
legyver között, reggeli sétát ukat vézzik. Csupa sza-
llásos öreg katoná, torzonborz bajduszszal. A sip-
kát a szemükre húzzák, kezüket zsebre vágják és
földre szegzett szemmel sétálnak körben, amíg el-
unják és ismét bevonulnak cellájukba. Most csön-
desek az öreg katonák, mert a katonai szigor sa-
rokba szorította őket, de ha, mihamar nem jön va-
lamely pozitív hír az újoncokról és nekik még bi-
zonytalan ideig kell szolgálniok, akkor az Isten le-
gyen irgalmas nekik, mert nem fogják tudni, mit
cselekesznek.

(Körmagyar a vidéken. *Temesvárról* írják,
hogy ott most zalott le a Regatta-bál, amelyen
három vármegye legelőkelőbb közönsége adott egy-
másnak tállakát. A selyem toillettek és az ünnepi
frakkok egvelegét érdekesen tarkította az a 20 pár
táncos, akik részben a kazánvos mentében, rész-
ben aranyos pártával és dus himzésű pruszlikban
lejtették a bűbajos magyar zene fölbevászó üe-
meire a körmagyart. A régi szép idők emlékét ele-
venítette fel a körmagyar és a Vigadó termét zsulo-
lásig betöltő közönség nem gyözött eleget csodal-
kozni az egyes párok remek táncában, amiért is a
körmagyart újból meg fogják ismételni egy újabb
mulatság keretében.

(Protekción adminisztratív uton.) Pro-
tekción nélkül ma — talán nem is volna tökéletes
társadalmunk, mert az egyéni érvényesülésnek
ez a nem éppen igazságos módja, annyira szük-
sleges kiegészítője immár a társadalmi alakulá-
soknak, hogy anélkül el sem tudnánk már lenni.
A miniszterelnökségtől le egészen a legutolsó
napidijásig érvényesül a protekción, amelynek az
az egyetlen érdemleges oldala, hogy a kölcsönös-
ség elvén alapul. Ha valakit beprotecsálok, el
lehetek rá készülvé, hogy holnap, holnapután
annak a pártfogoltja kopogtat be hozzám, akihez
előtte való nap az én protecsemat küldtem.
Az irodalom, a napi sajtó egy része szinte hiva-
tászerűen gunyolja ezt az érvényesülési rend-
szert, de hiába, ha valamennyien is belátjuk a
protekción jogtalanságát, úgy vagyunk vele, mint
a hadszervezetekkel. Ha egyszerre s együttesen
valamennyi állam leszerelne, feloszlátná hadsere-
gét, felesleges volna a legesekélyebb katonai hata-
lom is. Így vagyunk a protekciónnal is, belátjuk,
hogy ez is olyan szükséges rossz, amely nélkül
nem lehetünk el, ha csak az egész világon egy-
szerre meg nem szünne a protecsálás. Pedig,
hogy éppen nincs szünőfélben, mutatja a pro-
tekciónnak immár adminisztratív uton való el-
intézése, mely Franciaországban kezd lábra-
kapni, még pedig ott, ahol talán a leg-
több visszaélés történhetik a protecsálással.
A francia szenátus ugyanis blankettákat nyoma-
tott, amelyekre a képviselőknek éppen csak an-
nak a nevére keli belejegyezniök, akit a minisz-
ternek ajánlanak. Vannak elsőrangú és másod-
rangú ajánlatok. Az elsőrangú természetesen
nagyobb nyomattékkal szól az illető érdeke mel-
lett, míg a másodrangú azzal is el lehet majd
intézni, hogy az illetőt arról értesítik, hogy a
«kormány érdeklődni fog ügye iránt.» A protek-
ción lapokat már a fővárosban «átadták a

forgalomnak». — Valószínű, hogy két színű pro-
tekción irlapok lesznek s protekción kell majd
ahhoz is, hogy valaki az értékesebb színűből
kapjon!

(A nagyváradai papnövelde új igazgatója.)
Szmeccsányi Pál nagyváradai püspök a nagyváradai
papnövelde igazgatójává Bundala Mihály kano-
nokot, a budapesti központi papnövelde volt
tanulmányi felügyelőjét nevezte ki.

(Gazdasági munkások megjutalmazása.) Dr.
Dellimanics Lajos torontali főispán előterjesztésére
a földmívelési miniszter Torontálmegyében most
tizenthat gazdasági munkást és cselédeket jutalmazott
meg hosszú és becsületes szolgálatukért, egyenkint
száz-száz koronával és elismerő oklevéllel, azonkívül
egyvet ötven koronával. A kitüntetettek a következők:

Bali Ilés (Torda), Sipos András (Nagyszentmiklós),
Gavrilo Deszpot (Zsombolya-Constanza major), Ti-
ringer Mátyas (Tolvád), Erdélyán Márko (Nagy-
becskerek), Csicsai József (Zsombolya), Brodian
János (Román-Petre), Jenes Gábor (Kuriácska), gaz-
dasági cselédek, Gera Adám (Nagy-Pádé), Jovanase
Gyurica (Törökkanizsa), Kunzinger Jakab (Nakó-
falva), Schmidt Péter (Keglevicsháza), Renn Fülöp
(Biliéd), Niesz János (Periámos), Schmidt Jakab
(Nagyteremia) és Svilenatrin Vitályos (Módos) gaz-
dasági munkások; azonkívül ötven koronát és elis-
merő oklevelet kapott Durst Péter lovrini munkás.

A főispán a jutalmakat és okleveleket már szét-
küldötte s egyben intézkedett, hogy azokat kellő
ünnepélyességgel adják át a megjutalmazottaknak,
hogy a jutalmazás erkölcsi értékét az ünnepélyesség
minél inkább emelje. A munkások jutalmazásának
most, mikor Torontál vármegye telítve van szocia-
lista, sőt anarchisztikus jelszavakkal, kétszeres sulya
van s bizonyára jó hatással lesz a félrevezetett nép
kedélyére.

(Jutalom a rétsági rablójákosok elfogói-
nak.) A vizkereszt előtti napon a Rétság és Vác
közötti országuton történt szörnyű rablójákosok
tettesei — melynek áldozatai *Czilik* János posta-
kocsis és *Szautner* jómódu gazdaember — dacára
a széleskörű nyomozásnak, még ma sem kerültek
kézre. Dacára annak, hogy a budapesti főkapitány-
ság két ügyes detektívje s tizenegy ottani csendőr azóta
állandóan nyomoz a helyszínen. A váci rendőrka-
pitány, mint annak idején megirtuk, kétszáz korona
jutalmat tűzött ki a tettesek elfogóiak, vagy annak,
aki biztos nyomra vezet. A budapesti főposta igaz-
gatósága most, hogy a nyomozók buzgalmát fokozza,
megtoldotta a jutalmat ezer koronával.

(Kivándorlás Amerikába Fiumén át.) Mind-
inkább kiviláglik, hogy a Fiuméből induló új hajó-
járat minden tekintetben a lehető legelőnyösebb. Az
a körülmény, hogy a kivándorló saját hazája fölé én
száll hajóra és mindvégig az állam védelme alatt
áll, kizárja annak a lehetőségét, hogy utközben ki-
fosztogassák és a többszöri vámvizsgálattal zaklas-
sák. Fiuméba érve, a kivándorlási iroda kirendelt
alkalmazottai fogadják és a *Via Alssandrina 3.*
szám alatt levő hivatalos helyiségbe kalauzolják, hol
egyrészt a végreles hajójezetet kézbesítik, másrészt
pedig az ellátás, az elszállásolás, a hajón való elhe-
lyezés és egyéb ügyes-bajos dolgokban állandóan
segítségre vannak. *Lepay* Lajos kivándorlási biz-
toshoz a napokban érkezett az a levél, melyben a
Carpathiával december 18-án elindult kivándorlók
közönetet mondanak a hatóságok és a kivándorlási
iroda részéről tanusított gondoskodásért. A legköze-
lebbi indulás Fiuméből a «Carpathia» hajón február
5-én lesz. Az utazás Amerikába Fiumén át sokkal
olcsóbb, mint a külföldi kikötőkből. Az utközben
való ellátás pedig összehasonlíthatatlanul jobb. A
III. osztályu utasokat is négyenkint helyezik el a
tágas hajószobákba. E ha ókon az utazás Amerikába
180 koronába kerül, amely összegért a kivándorlók
két napig a hajó indulása előtt már Fiumében is la-
kást és ételmelet kapnak. Felvilágosítás díjtalanul ka-
pható a *Központi Menetjegy-irodában* (Budapest, IV.
Vigadó-tér 1.), ennek fiókíródáiban és vidéki megha-
talmazottainál.

(Eremités Pál legutolsó akarata.) *Eremités*
Pál, Nagyikinda városának erőszakos halállal ki-
múlt képviselője tudvalevőleg nagy vagyonának vég-

rendeleti örökösévé sógorát, *Prkajszyk* tette, ki-
zárva nemcsak feleségét, de oldalági rokonait is.
Persze a hozzátartozók körében nem kicsi az elége-
detlenség s előreláthatólag hamarosan megindul a
hosszu pörök láncolata. Az elhunyt írásai után
kutató családot — akiket az a remény táplál, hogy
hátha maradt pót- vagy újabb végrendelet, amely
őket nem zárja ki — tegnapelőtt nem csekély meg-
lepetés érte. Nyomozás közben ugyanis *Eremités*
Wertheim-kasszájának felső rekeszében egy kis levélre
akadtak, rajta e szavakkal:

«Halálom után azonnal fölbontandó.»

Az özvegy s a rokonság a levélkével a bírósághoz
vonult, reménytel teli. A bírő a levelet hivatalo-
san felbontotta s ünnepélyes esendben felolvasta
tartalmát:

Örökösöimhez!

«Mihelyt meghaltam, első dolgotok legyen összes
X koronára rugó értékpapírjaimat biztos helyre el-
rejténi, nehogy a hagyatéki bíróság tudomást nyer-
jen róla s kirójjá rátok az örökösödési adót»
Nagy-Kikinda, 1901. stb. stb.

Eremités Pál s. k.

Leírhatlan elképpedés támadt a levél nyomában.
Már most csak az a kérdés, hogy a tanács nem volt-e
főlöszleges. Mert ha igen, úgy ez *harminczoros*
illetékbírságot jelent. Az esetleges hiány megállapi-
tása különben a bíróságnak könnyű lesz, mert *Eremités*,
e bizonyára nem a nyilvánosságra szánt levelében
kitüntette értékpapírjainak értékét. — Itt említjük
meg, hogy *nagyikindai* tudósítónk jelentése szerint
Eremités Pál gyilkosainak egyike: *Sibul* György meg-
őrüll. *Sibul* Györgyöt most megfigyelésnek vetették
alá. A vizsgálat egyébként tovább folyik.

(A Szent-István-Társulat) folyó hó 21-én, csü-
törtökön délután 4 órakor választmányi ülést tart.

(Holtest a síneken.) Ma reggel hat óra tájban
a rákospalota-újfalusi vasúti vágányok mellett egy
férfi összeroncsolt holtestét találták. A rendőri nyo-
mozás megállapította, hogy az illető Haskó József,
huszonegy éves napszámos és hogy a vonat gázolta
halálra. A holtest mellett több széndarab hevert.
Ebből azt következtetik, hogy Haskó egy szent szál-
lító tehervonatra ugrott fel, hogy szentet lopjon, köz-
ben azonban lezuhant és a kerekek alá került, ame-
lyek halálra gázolták. Holtestét a rákospalotai ha-
lotts házba vitték.

(Tolvaj cselédek.) *Palkó* Erzsébet cselédleány
a minap megszökött Marmorstein Ignác kereskedő
Nyár-utca 66. számú lakásáról, ahol alkalmazásban
állott. A leány ellopta a gazdája kettősfedelű arany
óráját, aranyláncát, egy börpéztárcát, amelyben
harminc korona készpénz volt és két darab hat-
hatezer koronát érő váltót. Mindkét váltón Schmal
Henrikné szerepelt elfogadóként, kibocsájtó pedig
Schmal Imre, forgató Szendeffy Elemér volt. A
kereskedő kára összesen tizenegyezer korona. A
megszökött tolvaj cseléd középtermetű, sovány,
a fogai feltűnően hiányosak. — *Kis Kovács* Mari cse-
léd a gazdájától, Weizenfeld Béla aranyművestől
(Nagymező-utca 32. szám) négy száz korona kész-
pénzt és fehérműt lopott. Valószínűleg Debrecen
felé szökött. A cseléd kövéres termetű, arca hosszú,
sápadt, haja gesztenyebarna, szeme kék, viselete
parasztos. Selypítve beszél.

(Eltűntek.) *Bandrovics* István kovács bejelen-
tette a rendőrségen, hogy huszonegy éves felesége,
Balogh Erzsébet január 10-én eltávozott hazulról és
azóta nem tért vissza. Az asszony magas termetű,
sovány, arca hosszú, haja gesztenyebarna, szeme
kék, orra és szája rendes. Eltűnésekor kockás ruhát
és világos nagykendőt viselt. — *Tillinger* Irma hét
éves leányka január 13-én elment szüleinek Dob-
utca 8. számú lakásáról az iskolába. A kis leány
azonban sem az iskolában nem volt és haza se ment.
A rendőrség keresi az eltűnteket.

(Női gyászruhák.) Gyászruhákat alkalmá-
val ajánljuk Horváth és Halász női gyászruha-
készítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26.,
Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt
készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg
beküldendő a mellbőség és aljhossza.

x Idősnek látszó arcok fiatal, üde kinézést nyer-
nek, ha a világhírű teljesen ártalmatlan valódi angol

Törvényesen védett

„Bob-csemege”

a legkellemezőbb hasznát. Orvosok rendelik.

Kapható a gyógyszerárakban.

Főraktarak: Lux Mihály, Múzeum-körút 7., Dr. Egger Leó, Váci körút 17., Török József, Király-utca és
Andrássy-ut, Karischmaroff A., Népszínházzal szemben, Fodor J Sas-drogueria, Kerepesi-ut, Gara és Roth,
József-körút 74., Fodor Márton, VII., Király-utca 41. és Váci-körút 10., Molnar és Moser, Koronaherceg-u.,
Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Szecsi Lajos, Andrássy-ut 78., Reiner és Társa, Buda, II., Fő-utca 12.

Balassa-féle ugorkatejjel ápolják. Üvegie 2 korona Balassa K. gyógyszerárában, Budapest, Erzsébet-falva 10.

x **Hangverseny.** Sev Dezsőné cimbalomművész nő február 22-én este fél 8 órakor a Reval-szállodában hangversenyt rendez. Belépti díj 4, 3 és 2 korona.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **«A fecskék» bemutatója.** A fecskék. Konti József és Pásztor Árpád új operettje szerdán, január hó 20-án kerül színre először a Király-Színházban. Az operett első felvonása a st.-cyri Fecskelészek leánynevelő-intézetben, második felvonása Roger vicomte kastélyá előtt, harmadik felvonása a madridi királyi palotában történik. Hogy A fecskék előadása művészi és technikai tekintetben kifogástalan legyen, a bemutatót megelőző napon a Király-Színház nem tart előadást.

* **Hegyi Aranka Győzött.** Hegyi Aranka, a Ném-színház művésznője három estét át vendégszerepelt Győrött a «Katalin», «Vándorlegény» és «Cigánybáró» című operettekben. A vendégművésznőt a győri közönség tapsal és virággal fogadta esténként. Katalinban tizenhatszor, a Cigánybáróban tizenkilenc-szer hívták a lámpák elé. Mindhárom este zsúfolt ház volt.

* **A «Budai Dalárda»** december havában üli meg fenállásának 40 éves örömműnépét és ezennel pályázatot hirdet egy eredeti, műdal jellegű férfikarra (vokál), melyet a jubileum díszhangversenyén maga az ünneplő delegáció adna elő.

Kíváncsok, hogy a pályamű magyaros stílusban legyen megírva és szövege külön ez alkalomra írott, vagy az alkalomnak megfelelő legyen. A pályaműt úgy legyen tervezve, hogy annak előadása hat perc-nél több időt ne vegyen igénybe. Pályadíj: 200, azaz kétszáz korona. A pályaművesztés mű összes szerzői tulajdonjogai a «Budai Dalárda»-ra szállnak át. Pályaművek — a szerző nevét magában rejtő jellegű levéllel — f. é. május hó 1-éig nyújtandók be a «Budai Dalárda» elnökségéhez (Budapest, II., Fő-utca 30.) Későbbben érkező pályaművek figyelembe nem vétetnek. A pályázat eredményét június hó 15-én közlik a napilapokban, a pályadíjat pedig e naptól számított 2 héten belül adják ki a nyertes szerzőnek.

* **Utóirat a Nemzeti Könyvhöz.** *Veöreös* Jenő győri ünnvéd tollából a napokban újabb röpirat jelent meg *«Utóirat a Nemzeti Könyvhöz»* címen, mely a július végén megjelent «Nemzeti Könyv»-nek kiegészítő folytatása, bírálja az azóta felmerült politikai eseményeket. Kifejti a «történelmi alkotmány» lényegét s ezt viszonyba hozza a chlopy-i hadnancsossal. Bírálja politikailag, közjogiilag a kilences bizottság és gróf Tisza javaslatának tartalmát s gróf Tiszának a dr. Körber-féle nyilatkozatokra adott válaszait. Bevebb törvényi és történelmi adatokkal bizonyítja a magyar vezény- és szolgálati nyelv jog-sultságát. Ismerteti a válság megoldása tekintetében a parlamentben történteket; úgy a politikai nyilatkozatoknak közjogi értékbeli fogvatkozásait; a Kossuth- és Szederkényi-párt szétágazásának körülményeit; Kossuth Ferenc békitő szerepét a nyelvi obstrukcióval szemben s ennek jelentőségét; a ház-szabályok fontosságát s alkotmánybiztosító szerepét; gróf Tisza és dr. Körber közti ellentéteket stb. és politikai tekintetben bírálja az obstrukció végered-ményét. Az érdekes mű kapható a «Pannonia» könyv-nyomdában Győrött és minden nagyobb könyvkeres-kedésben.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

= **A to vaj inas.** Szegzárdról írják, hogy az ottani kir. törvényszék f. hó 14-én ült törvényt Kéri József, az elcsapott gróf inas ügyében, aki gróf *Benjovszky* «Rudolf» tolnamegyei alsó-tengeliczi nagy-birtokos szolgálatában állott. A gróf az inast, mivel lopott, a szolgálatból elcsapta. Nemsokára azután az elcsapott inas visszajött Tengelicre és belopózott a kastélyba, ahol a gróf ágya alá bujt el. A gróf lefekvés előtt észrevelte az elbujt inast, lármát csapott és mire a cselédség előjött, Kéri meztláb éjjel Paksra szökött, hol a csendőrök a vasuti állomásnál elfogták. A törvényszék a merénylő inast egy évi börtönrre ítélte.

= **Vád alá helyezett igazgató.** *Eszékről* jelentik lapunknak, hogy az ügyészség vádat emelt *Ober-sohn* Ede, az alsóvárosi takarékszövetkezet volt vezető igazgatója ellen csalás és sikkasztás miatt. A főtárgyalás január 25-én lesz.

NYILTTÉR. *)

Vérgyógyítás.

Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva *köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbántalmaknál, biztos védelem szívhűtés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.*

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyetemi orvostudornak (Hemopatia) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—12-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszó

Betegeket intézetben kívül is kezel. — Nehéze betegnek legbiztosabb gyógymódja.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltétekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Előleges intézkedések a tavaszi árvizek ellen. Tallian földművelésügyi miniszter a *tavaszi árvizek* kártételeinek elkerülhetése érdekében többrendbeli előintézkedésekre hívta fel a vármegyéi alispánjait és a törvényhatósági városok polgármestereit. Így többek között a magánöblözeti és közösi vídművek szigoruan ellenőrizendők. Gondoskodni kell eleve a kirendelhető munka és közérnek akadálytalan kiszállításáról, kielölendők azok az előjárók, akik a töltésvonalakon a rendelkezési hatalmat gyakorolják. A miniszter a csendőrség igénybevehetéséről is gondoskodott, a vízáradási táviratokat, a védekezésre felhívó távirati értesítéseket, a táviratok sorában elsőkül kezelik, a hadügyminiszter és a honvédelmi miniszter pedig intézkedett, hogy a felmerül-hető szükség szerint a katonaság a vész helyén legyen.

Székelvöldi munkásközvetítés. Január 15-én *Mak-falvay* Géza földművelésügyi miniszteri államtitkár előnkéte alatt a *székelvöldi munkásközvetítés* ügyében értekezlet volt a földművelésügyi miniszteriumban, amelyen résztvettek: a belügyminiszterium részéről *Setley* Sándor miniszteri tanácsos, a kereskedelemügyi miniszterium részéről *Micsah* Endre miniszteri osztálytanácsos, a földművelésügyi miniszterium részéről *Balogh* Vilmos miniszteri tanácsos, székelvöldi miniszteri megbízott, *Bortoky* József miniszteri osztálytanácsos, *Bernát* Dezső munkásközvetítési miniszteri megbízott, dr. *Kós* Mihály, a marosvásárhelyi székelvöldi miniszteri kirendeltség vezetője mint előadó, dr. *Köves* György miniszteri fogalmazó mint jegyző. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy a székelvöldi munkás népének itthoni elhelyezésére s ezzel a romániai kivándorlás ellen-súlyozására külön *székelvöldi munkásközvetítés* lesz szervezendő, mely munkásközvetítés úgy az ipari és kereskedelmi, mint a *mezőgazdasági munkásk* elhelyezését foglalja. S tekintettel arra, hogy eme székelvöldi munkásközvetítésnél a munkások egyszerű elhelyezésén kívül a székelvöldi munkások különleges szempontok is mérlegelendők, szükségesnek mondotta ki az értekezlet, hogy az a székelvöldi körébe vonassék, a kivétel a marosvásárhelyi székelvöldi miniszteri kirendeltségre bizassék, melynek kebelében ezek szerint külön az ipari és kereskedelmi és külön a mezőgazdasági munkások elhelyezésére munkásközvetítő osztály lesz szervezendő.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 15.000 mm. tartott áron.
Készárúszet.

Buza:
Tiszavidéki 300 mm. 79.5 k. 8.30 korona. 600 mm. 80 k. 8.30 korona. 100 mm. 80 k. 8.275 ko-rona. 600 mm. 79.5 k. 8.275 korona. 100 mm. 79.5 k. 8.20 korona. 100 mm. 79.5 k. 8.15 korona. 100

mm. 79.5 k. 8.17.5 korona. 100 mm. 79 k. 8.10 korona. 500 mm. 78 k. 8.15 korona. 150 mm. 78 k. 8.15 korona. 200 mm. 78 k. 8.07.5 korona. 100 mm. 78 k. 8.07.5 korona.

Fejérmegyei: 300 mm. 76 k. 7.95 korona.
Pestmegyevidéki: 300 mm. 80 k. 8.22.5 korona. 300 mm. 80 k. 8.20 k. rona. 100 mm. 79.5 k. 8.17.5 korona. 100 mm. 79.5 k. 8.05 korona. 100 mm. 79.3 k. 8.12.5 korona. 100 mm. 79 k. 8.22.5 ko-rona. 500 mm. 79 k. 8.10 korona. 150 mm. 78.5 k. 8.15 korona. 100 mm. 78.5 k. 8.15 korona. 200 mm. 78 k. 8.07.5 korona. 100 mm. 76.5 k. 7.92.5 korona.

Sz.-Tamási: 2500 mm. 77.8 k. 8.15 korona.
Verbászi: 1900 mm. 76.8 k. 8.05 korona.
T.-bicsai: 3000 mm. 78.6 k. 8.00 korona.
Ratáróru: 970 mm. 77.3 k. 8.00 korona.
Rozs: 400 mm. 6.39 korona.
Zab: 100 mm. 5.70 korona. 100 mm. 5.55 korona. 200 mm. 5.40 korona.
Tengeri: 200 mm. 5.05 korona.
Lóheri: 95 mm. 62.— korona. 127 mm. 60.— 100 mm. 60.— korona.

Érték-tőzsde.

Kedvezőtlen külpolitikai jelentésekre az előzőszén gvenge volt az irányzat. Délben Bécs és Berlin al-csonyabb jegyzéseket küldött s így nálunk is gvenge volt az irányzat egészen a zárhatig, amikor sürgős vételek folytán újból megszilárdult az irányzat.

Az előzőszén jegyeztek

Osztrák hitel	678 50	677 50	677 50	---
Magyar hitel	772 50	770 50	770 50	---
40% koronairradék	99 15	99 15	---	---
Lezámitolóbank	461 —	461 —	461 —	---
Lezálogbank részv.	5 6 —	5 6 —	---	---
Rimamurányi	4 9 —	4 89 —	4 89 —	---
Államvasút	674 —	6 3 50	6 3 50	---
Városi villamos	329 50	329 50	---	---
Budapesti Közuti	592 50	592 —	592 50	---

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	678 —	679 50	---	---
Magyar hitelrészv.	771 25	772 50	---	---
40% koronairradék	99 15	---	---	---
Lezámitolóbank	461 —	---	---	---
Lezálogbank részv.	5 6 —	---	---	---
Rimamurányi	4 89 —	---	---	---
Államvasút	673 50	---	---	---
Városi villamos	329 50	---	---	---
Budapesti Közuti	591 50	---	---	---

Felelős szerkesztő: **MAGYAR GYULA.**
Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

„AGRARIA“
magyar gépforgalmi részvénytársaság
a szab. osztr.-magyar
államvasuttársaság resicai mezőgaz-
dasági gépgyárának vezérügynöksége.
Mezőgazdák különös figyelmébe
Egyetemes acélekék.
Eltörhetetlen tégelyacél ekefej. Pannéacél-kormány-
lemez. Magasított acélekéfej. Porvédő kerekek. Acél
gerendely.
Tiszta acélananyag saját hámorainkból.
Csak kitámasztott nyeregkorrettel bíró taligát szállítunk. Ekegyártás terén legelső rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is. Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.
Rövidített levélcim:
„AGRARIA“ Bpest V., Váci-ut 2.
Sürgönycim:
„AGRARIA“ Budapest.

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó **LUKÁCS GYULA** férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

102

Asztmában, tüdőhurutban, tüdővérzésben, tüdőbajban, gyomorhajban *

megbetegedettek kerítsenek annyi időt és vizsgálják meg az alábbi gyógyulást bizonyító iratokat. Ez csak elenyésző csekély száma a folyton beérkezőknek. Minden megjegyzés nélkül közölte nek, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a szenvedő közönség maga tudja legjobban megítélni a vélemnyét. A levelekönvek, csekély stílári módosításoktól eltekintve, szöszertint vannak közöve, azonban a hata, valamint az előző eredménytelen kurák fölötti kritika elhagyásával. Az eredeti levelek megtekinthetők és igen óhajtható volna, hogy ezeket minél többen vegyék igénybe. Hatóságok ezt már megették. Az igazságot való eltérés, tekintet nélkül, hogy ez a bevezetésre, avagy az azt követő gyógyítás leírásra fordul-e elő, nagy büntetést okozna. Hogy a laikusnak módjában legyen, be sem várva a betegség fejlődését, hanem már a legcsekélyebb tünetnél még idejekorán segítséget találni, itt fősorban a leggyorsabban előforduló tüneteket: köhögés, mely gyakran hányásra ingerel. — Szűz köpet. — Szűrés a melben és a hátban. — Nyomás érzete a vállakban. — Éjjeli izzadás. — Rendszeresen hideg kezek és lábak. — Légzési nehézségek. — A légzés későbbben sipoló és krakozó zaj kísérei. — Vérköpés. — Gyakran erős, rendetlen szíverés, összekötve nagy féltéremzéssel. — Kevés alvás. — Rossz emésztés. — A kura folytatására a baj pontos leírása szükséges, el kell mondani, mi a foglalkozása és hogy hidegek-e a lábak. — Igy címezzük:

Kur-Institut „Spiro spero“, Dresden-Niederlössnitz, Schulstrasse 117/a.

25 éves tüdőhurut.

18 éves koromban elvesztettem egészségemet azáltal, hogy kimelegedve ittam egy pohár hideg vizet. Erős köhögés állt be, a járás nehezemre esett, mellszorulás és légzési nehézség folytán. Egy év múlva minden megszűnt, de rövid idő múlva az állapot ismét bekövetkezett, kivált nagy melegben és ősszel, és egyáltalán ködös időben. Mindinkább rosszabbodott állapotom, úgy, hogy gyakran azt hittem, hogy megfuladok. Több orvos segítséget vettem igénybe, ezek azonban csak enyhülést tudtak szerezni. A sok erős köhögés és a nehéz lélegzés folytán annyira meggyöngyültem, hogy éjjel csak üléshelyzetben bírtam nyugodni. Ezek a rohamok utóbb minden héten ismétlődtek és köhögés, sipolás és krakozás a légesőben, mellfájás, szivdopogás alakjában jelentkeztek úgy, hogy olalra nem bírtam feküdni, hanem mindenkor csak ülve kellett maradnom. E rohamok 4—5 napig és éjjelen át tartottak. Csak 2—3 napig bírtam némileg pihenni és azután ismét újra kezdődött. Az orvosok nekem gyakran mondták, hogy szenvedéseim gyógyíthatatlanok, csak enyhülést lehet szerezni. A baj csirája örökre megmarad. Az utóbbi orvos kijelentette, hogy idült tüdőhurutban és légesődagában szenvedek. Végre, a mikor majdnem teljesen lefogytam és már az életet is meguntam, az újságokban a Spiro-Spero gyógyító-intézet kitűnő gyógyító-eredményeit olvastam. Ez bátorított és az intézethez fordultam segítségért. A gyógyítómód használatának kezdetén úgy tűnt föl, mintha állapotom rosszabbodna, de bátorítva a már meggyógyult betegek által, folytattam a kúrát és 3 hét múlva legnagyobb örömmre javulást éreztem. Ettől kezdve a gyógyulás gyorsan haladt és nemsokára föl is keltem az ágyból. 2 havi kura után, lstennek hála, újból kezdettem meg foglalkozásomat és azt ma is folytatom, a nélkül, hogy borzasztó betegségeknek valami nyoma maradt volna.

Kötelességemnek tartom a jó tanácsért és segítségért hálás köszönetemnek kifejezést adni és szívesen ajánlom minden szenvedőnek, hogy a Spiro-Spero gyógyító-intézet becses kuráját folytassa. Kiváló tisztelettel

Beisl Antal, Steyr (Felső-Ausztria), Duckarstr. 17.

Asztma, légesőhurut.

Örömmel írom meg, legjobb tudomásom szerint, betegségem okát és gyógyítását. Minden előzetes érzés nélkül valamelyik reggel a légesőben krakozó és sipoló érzés

A kura levelezés útján is folytatható a nélkül, hogy az embert foglalkozásában zavarná. Magyar levelezés.

Pénzkölcsönt

kívánatra magasabb összegre. Vidéki bérházakra olcsó és előnyös kölcsönöket szerezünk.

SZEMÉLYHITEL

— minden alakban — helyben és vidékre kezesek nélkül is tetszés szerinti időre általunk gyors uton a legkedvezőbb feltételek mellett nyerhető.

Személyhitelnek vagy tisztviselő-kölcsönöknek havonta, vagy negyedévenként, föld- vagy házkölcsönöknek negyedévenként vagy fél-évenként, esetleg évenként fizetendő jövedékon kívül semmi egyéb fizetni való nincsen, mert abban már a kamat is benne látható; ha az adós ezen jövedékeket a kikötött időtartam alatt rendszeresen fizeti, úgy az idő lejáratával adósságától teljesen megszabadul, a kölcsön azonban a kikötött idő előtt is bármikor részben vagy egészben kamattal megterítés nélkül visszavonható. Szakszerű, diszkrét elintézés.

ORSZÁGOS PÉNZÜGYI IRODA VIII., Tököly-utca 8. sz. BUDAPEST.

Felvilágosítással bármily kölcsönügyben, levélleg is, díjmentesen szolgálunk. (Válaszbélyeg melléklendő.)

állott be. Krakozás által óhajtottam ezt az érzést megszüntetni, de hiába. Együttal hozzájárult a bajhoz légzési nehézség is, mely napról-napra fokozódott és már a legkisebb erőlködésnél nagyon izzadtam, minnek nagy hátránya lett. A köhögés oly erős volt, hogy gyakran eszméletlenül a földre tettem. Természetes, hogy ilyen körülmények között tovább dolgozni képtelen voltam. Feküdni sem bírtam már, nappal és éjjel ülve kellett maradnom. Már a legkisebb mozgással fokozódott a légzési nehézség és akkor már igazán örültem volna annak, ha a halál megváltott volna szenvedéseimtől. Igazsághoz híven, be kell vallanom, hogy nyomorultnak néztem ki. Sokat kerestem az újságokban, megtaláltam egy szert, az úgynevezett Asztmanort. Ez legalább némi segínyt hozott, gyógyulásról persze szó sem volt. Majdnem két esztendőig használtam és vagy 70 márkát adtam ki érte. Aztán a Spiro Spero gyógyító-intézet gyógyító eljárására figyelmeztettek, elhatároztam, hogy ezzel is teszek kísérletet. Már az első utasítások, melyekben részem lett, bá orítottak és ime ez a kura a legjobb bizonyít. Energikusan és szorgalmasan követtem az utasításokat és joggal mondhatom, hogy lsten után önnek köszönhetem a boldog napokat, amelyekben ismét részem van. Kuráját ajánlani fogom mindeneknek. Kiváló tisztelettel és hálával

Wagner Ferenc Xavér, Haunstetten (Bajorország).

A fenti aláírás hitelességet igazolja:

Haunstetten (Bajorország.) (P. H.) Hüber E., polgárm.

Tüdőhurut.

Két évvel ezelőtt tüdőhurutban betegedtem meg. Egy ideig húztam-ha asztottam a dolgot, végül orvosi segínyt vettem igénybe. Különföldet rendeltek bevenni, sajnos, minden eredmény nélkül. Beletörődtem szenvedéseimbe egészen ez évi februárig. Ekkor véletlenül olvastam az újságban a Spiro Spero gyógyító-intézetéről. Levélben fordultam oda s már 3 nap múlva megkaptam a gyógyító eljárást vonatkozó utasítást. Rögtön meg is kezdtem a kúrát és pár hét múlva javulást tapasztaltam és ma már a Spiro Spero gyógyító-intézetnek hálás köszönetet mondhatok az igazán figyelmes kezelésért és a teljes gyógyulásért. Ezt az intézetet tényleg minden szenvedőnek ajánlhatom. A kezelési díja amugy sem sok.

Kratzer Emma, szerelő neje, Ingolstadt, Münzbergstr. 17.

Tüdőbaj, tüdővérzés.

1899-ben tüdőcsucshurutban betegedtem meg erőltetett munkám folytán, a melyből kigyógyultam, míg orvosi kezelés alatt állottam. Nem tudva azt, hogy ilyen betegség állandó kezelést igényel. 1902-ben ismét tüdőhurutban betegedtem meg, melyhez vérhányás járult, miert ágyba kerültem. Ismét a munkában való túlerőltetés, rossz levegő stb. okozta azt. Végül tudomást nyertem a Spiro Spero gyógyító-intézetéről, Niederlössnitzben, Drezda mellett. Sikerkült a betegséget, az utasítások pontos betartása folytán, teljesen elúsznom és remélem, hogy többé sohasem lesz részem belőle. Ismételtelen tehát hálás köszönetemet.

Buxbaum János,

Haselbach, Stockerau m., Alsó-Ausztria.

E kijelentés igazságát elismeri a községi előjáróság

Kronberger, közs. előjáró.

Gyomor- és bélhurut.

A Spiro-Spero gyógyító-intézetnek hálás köszönettel tartozom azért a csodás eredményekért, melyeket az intézet rajam ért el. 18 esztendőig rossz emésztésben, gyomorgöngyöség- és étvágytalanságban szenvedtem. A test mindig föl volt fujva és mindig hajtószert kellett bevennem. Álmatlanság bántott, labaimban oly gyöngeséget éreztem, hogy csak nehezkösen tudtam mozogni. Gyakran voltak szédüléseim, kezek és lábak jéghidegek voltak. Betegségem ideje alatt tartózkodnom kellett a főzekék és teszta élvezetéről, a mi nagyon elkeserített. Sok orvos kezelt, de mindig eredménytelenül. Ekkor egy újsághirdetés figyelmeztetett a Spiro-Spero intézetre, ennek a kuráját követtem s gyorsan észleltem a kedvező hatást.

Megfelelő gyógykezelés folytán nemsokára helyreállott az étvágyam, rendszeres ételkezésem lett és jól aludtam. Nemsokára jól emésztettem az ételeket és 4 hónap múlva teljesen meggyógyultam. Csakis a Spiro Spero gyógyító-intézetnek köszönhetem, hogy most 70-ik életévemben megszabadultam hosszas betegségeből. A biztos és olcsó kura folytán ez intézetet mindazoknak melegen ajánlom, kik hasonló bajban szenvednek.

Teljes tisztelettel

Horn Teréz, magánzónó, Wien, 16., Stillfriedplatz 5.

Minden szó 3 fill.

Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés

ára: 30 fillér.

A Magyarorság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközpontokhoz ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válasz helyet beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válasz helyre felül még 40 fillér küldendő.

Hirdetéseket
felvesz a
„Magyarság”
kiadóhivatala
Szentkirályi-u. 28.

Egy valódi
négy skonks boá olcsón
eladó. Domonkos Lajos,
Teréz körút 32. télsz. 2.

Gépészkövacs
állást keres Temesmegyében. Hol: megmondja a kiadóhivatal. (209)

Törlesztéses készpénz-kölcsönt

földbirtokokra, valamint budapesti bérházak, hárszékek, telkek stb. továbbá környékbeli ingatlanok II. és III. k. tételére 4-7%-os kamattal mellett: személyhitelt kezes és kezes nélkül minden hitelképes egyénnek havi vagy negyedévi törlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akácfa-utca 10. Levélbeli felvilágosításra válasz helyre küldendő.

Egy villa
szabad kézből eladó Rákosszent-Mihály, Lajos-u. 596.

Orvos
(keresztény) keresetlik közeli Pozsonyhoz. Bővebb: Gyógyszertár, Pozsony-Püspöki.

Fotografáló Satinid
gépet, 18x42-es, vagy feljebb szeretnék venni. Izli Ferenc, Török-Bálint. (732)

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adósság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar levenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénztintézet azonban nem mondhat fel, teljes biza ommal forduljon

Grünsfeld S.-hez
Budapest, Király-u. 28. sz.

1 forint
heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsón kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Használt férfiruhákat
fehérneműt stb. veszek legmagasabb árban. Snger, Lujza-utca 15. 902

Függönyök
felrakását, diványokat, futeleket, matracokat, ablakpárnákat olcsón elkészítek háznál. Unsavszky Nándor, Práter-utca 66.

Domonkos Lajos

uri és női cipész mester
Budapest, Teréz-körút 32.
Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű női, női- és gyermek-cipőkhöz a legolcsóbb árban — Mértékszerű megrendelések intányos árban és pontosan eszközöltetnek.

Jelző: pártoljuk a hazai ipart!
Orlik András
cipész-mester
Budapest, VII., Csömöri-ut 22.

Ajánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült női- és gyermekcipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Női cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Gyermeccipők 1 frt 20 kr.-tól feljebb. Mértékszerű megrendelések a legújabb divat szerint a legolcsóbb árban számíttatnak. Javítások gyorsan s fontosan eszközöltetnek.

Gyermek és női ruha
készítését olcsón elvállalom. Logódy-u 104. ajtó 5. Buda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

SZELLO R.
saját készítményű női- és gyermek cipő-raktára
Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerű megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. Javítások elfogadtatnak.

DRESZMANN KAROLY
BUDAPEST

borotva homorú-köszörítő villanyerővel — Különleges-ségi tizlet horbely- és toldrászati-cikkekben. — Nagy raktár angol és svéd borotvákban. — Iroda és forgalmi helyiség: VII., Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Butort
és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen
közvetíték mindent a világon! válasz helyre kérek. «Telegdi» Marosludason.

Alapos oktatást

a francia-, angol-, olasz-magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy urnó, ki az illető országokban tartózkodott. Kitti referenciák. VII., Erzsébet-körút 58. sz., II. emelet 13. ajtó.

Díjtanul

meglátogatok kezesség-nélküli kölcsöntgyekben önálló, hiteképes egyéneket diskret gyorsabb lebonyolítás céljából. Ajánlatok — állás, foglalkozás megjelölésével — Alvinczy Sz. Képiró-utca 11. küldendők. Válaszbélyeg.

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló-könyvelő. Erzsébet-körút 58. ki- képez felötteket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és ketős könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levelbellegh sajáthatják el a könyv- vitelt.

LEGESZEBB.....LEGJOBB.....LEGOCSÓBB.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN
TSUK MIKSÁNAL, ANDRASSY-UT 31. SZ. KIRÁLY-UTCA 38. SZ.

GICHNER JÁNOS
paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.

Olcsó, szolid árak!
Pontos kiszolgálás!
Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruház.

Magyar gyártmány!
ASZÓDI S. * és TÁRSA
férfiszabó-mester.

VIII., Kerepesi-ut 41. (Adria-szálló épület.)

Nagy választék angol és francia divatkeimekben. Mérték szerinti megrendeléseket az általánosán elismert 14 frt árakban a legújabb divatkeimekből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 126

Budapest legnagyobb szőnye bevásárlási forrása. Oriási raktár dívatos Szkunksz Sztóla gallérokban. Viszont-eladónak ritka alkalom.

PROSPEKTOS KIVÁNATRA KÜLDETIK.
M. K. SZAB. 26396 SZ.
TÖBBSZÖRÖSEM KÁNTETVE.
PREDNER SZKY J. FELE
KÖLTŐ ÉS NEVELŐ
KÉSZÜLEKEK AZ
EDDIG LEJÉZOK
KÖZÖTT A LEG
JOBBAR
MAGYAR GYÁRTMÁNY.
BUDAPEST
VÁROSMARTY-U.
33 SZÁM

Bámulatos egy «Columbia» grafon hangtisztasága és tiszta hangkijetése, erőssége! «Columbia» lemezek utólréhetetlenek!! Párisi világkiállításán «Grand Prix»-el kitüntetve. — Kis lemez K 2.50, nagy lemez K 5.— «Columbia» (Hartguss) hengerek K 1.75.

Telefon 62—88. Telefon 62—88.
Wiegand és Társa
BUDAPEST,
VIII., Aggteleky-utca 17. sz.

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-lele valódi angol
UGORKA-TEJ,
mely szonnal eltávolít minden szeplőt, májfoltot, pattanást, bőralkát (mitesszer) stb. az arcnak iriss üdeseget, fiatalogot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, poudra 2 K.

Főszékhely: Balassa Kornél egyet. BUDAPEST. deszi hely: szerára Erzsébetfalva. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapestben: Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrassy-ut 25.

ZSIGMONDI KAROLY kocsigyártó
Budapest, IX. ker. Imre-utca 3. sz. alatt.
(A Központi vásárcsarnok közelében.)
— Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. —
1823 Múzeum-körúti raktárát beszüntette.
Használt kocsikat becsérel, javításokat elfogad

Készít mindennemű
olajfestményeket
fűvegre, vászonra, fa- és vaslemezre a leg-
izesebb kivitelben, olcsó árakon.
KOMOR IGNÁC és TÁRSA, festő.
Budapest, VIII., Kender-utca 10. szám.
Vidéki megbizásokat fénvkép után is lelkiismeretes és legjobban eszközöl. 100

Személyhitelt, olcsó (törlesztéses) havi vagy negyedévi részletfizetésre ajánl katonabizs-
teknek, (házasági óvadékra is) haz- és földtulajdonosoknak (esetleg II. helyre is) hitvatanokok és kereskedőknek, iparosoknak, esetleg kezesek nélkül is gyorsan és diskreton
BALASSA ÁRPAD bankbizományi irodaja
(291) Budapest, Vörösmarty-u. 57. I. em.
Telefon Válaszbélyeg

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a leginomabb kiviteleg legjutányosabban kaphatók ugy kész-
pénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvérekéi
Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrassy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.